

VÄNTH

RATAHALLINTOKESKUS

RHK • Tekninen yksikkö

Ratahallintokeskuksen
julkaisuja

C 1

RATATYÖNTEKIJÖIDEN

PÄTEVYYSVAATIMUKSET

RATATYÖNTEKIJÖIDEN PÄTEVYYSVAATIMUKSET

RAH
RATAHALLINTOKESKUS
P.O. BOX 100
FIN-00101 HELSINKI

RAH
RATAHALLINTOKESKUS
P.O. BOX 100
FIN-00101 HELSINKI

RAH
RATAHALLINTOKESKUS
Helsinki 2000

RHK
RATAHALLINTOKESKUS
KAIVOKATU 6, PL 185
00101 HELSINKI

PUH. (09) 5840 5111
FAX. (09) 5840 5100
SÄHKÖPOSTI: info@rhk.fi

ISBN 952-445-028-3
ISSN 1456-1212

8.2.2000

RATATYÖNTEKIJÖIDEN PÄTEVYYSVAATIMUKSET

Ratahallintokeskus on hyväksynyt Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset

Ylijohtaja sijasta

Markku Nummelin

ylitarkastaja

Pasi Leimi

Korvaa seuraavan julkaisun:

- Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset 723/731/98, 14.5.1998

Voimassa 10.2.2000 lukien.

SISÄLLYSLUETTELO

1 YLEISTÄ	3
2 SOVELTAMISALA	3
3 MÄÄRITELMIÄ	3
4 PÄTEVYYDEN SEURANTA	4
5 KOULUTUSLAITOSTA KOSKEVIA MÄÄRÄYKSIÄ	4
6 YLEISET VAATIMUKSET RATATYÖNTEKIJÖILLE	5
7 PÄTEVYYDEN MUODOSTUMINEN	5
8 TYÖ- JA LIIKENNETURVALLISUUSPÄTEVYYDET	7
8.1 Työturvallisuuspätevyys (turva)	7
8.2 Laiturien kunnossapitotyöt	7
8.3 Turvamiespätevyys (turvam)	7
8.4 Ratatyöpätevyys (*turva)	8
9 AMMATILLISET PÄTEVYYDET	8
9.1 Ratatekniset perusteet (*rape)	8
9.2 Päällysrakennepätevyys (*pääll)	9
9.3 Maarakennuspätevyys (*maa)	10
9.4 Sillanrakennuspätevyys (*silta)	10
9.5 Hitsausmestariätevyys (*hits)	11
9.6 Hitsauspätevydet (t-hits, k-hits, kj-hits, hionta)	11
9.7 Kiskomateriaalin ultraäänitarkastajapätevyys (ultra)	11
9.8 Mekaanisten turvalaitetöiden vastaavan pätevyys (*tur/mek)	12
9.9 Mekaanisten turvalaitteiden työpätevyys (tur/mek)	13
9.10 Sähköisistä turvalaitetöistä vastaavan pätevyys (*tur/säh)	13
9.11 Sähköisten turvalaitetöiden työpätevyys (tur/säh)	14
9.12 Radan sähkötöistä vastaavan pätevyys (*sähkö)	15
9.13 Sähkötyöpätevyys (sähkö)	16
10 MUITA MÄÄRÄYKSIÄ	16
11 VALVONTA	16
12 POIKKEUSLUVAT	16
13 TYÖKOKEMUKSEN PERUSTEELLA MYÖNNETYT POIKKEUKSET PERUS- VAATIMUKSIIN	16
14 ENNEN RATATYÖNTEKIJÖIDEN PÄTEVYYSVAATIMUSTEN VOIMAAN- TULOA HANKITTUJEN PÄTEVYYKSIEN KORVAAVUUS	17
15 PÄTEVYYKSIEN KÄYTTÖÖNOTTO	17

- Liite 1 Ratatyöulottuma
 Liite 2 Korvaavat koulutusohjelmat

1 YLEISTÄ

Ratahallintokeskus (RHK) antaa ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset ja hyväksyy koulutuslaitosten esittämät koulutusohjelmat valtion rataverkosta, radanpidosta ja rataverkon käytöstä annetun lain (21/1995) 6 ja 10 §:n nojalla.

Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimuksissa määrätään ratatyöntekijöiden työ- ja liikenneturvallisuuspätevyyksistä sekä ammatillisista pätevyyksistä ja ratatyöntekijöiden pätevyyksiin liittyvistä koulutuslaitoksien ja työnantajien velvoitteista.

2 SOVELTAMISALA

Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimuksia on noudatettava RHK:n hallitsemalla liikennöidyllä radalla tai sen rakenteilla olevalla osalla tehtävissä ratatöissä, jotka ulottuvat liitteen 1 mukaisen ratatyöulottuman (RATU) sisäpuolelle tai töissä, jotka kohdistuvat rataa ja vaikuttavat radan toimintaan. Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimuksia noudatetaan radan purkamistöissä vain, jos purkutyö vaikuttaa käytössä olevan tai käyttöön otettavan radan tekniseen laatuun tai liikenneturvallisuuteen, tai jos työntekijöiden turvallisuus sitä edellyttää.

3 MÄÄRITELMIÄ

Ratatyöllä tarkoitetaan rataa kohdistuvaa työtä. Ratatyötä ovat radan ja sen laitteiden tarkastus, rataa tai sen toimintaan vaikuttava työ sekä työn suorittamiseen liittyvät liikenteenhoidolliset ilmoitus- ja turvaamistoimenpiteet.

Ratatyöntekijä on

- **Ratatyötä suorittava henkilö**, joka tekee ratatyötä siitä vastaavan henkilön valvonnassa ja vastaa liikenneturvallisuudesta omalta osaltaan.
- **Ratatyöstä vastaava henkilö**, joka tekee ratatyötä ja vastaa ratatyön teknisestä laadusta.
- **Työn liikenneturvallisuudesta vastaava henkilö**, joka on Junaturvallisuuksäännön (Jt) mukainen liikenneturvallisuudesta vastaava henkilö.

Ratatyöulottuma (RATU) on liitteen 1 mukainen ulottuma.

Rata käsittää:

- yhden tai useamman raiteen
- ratapenkereen
- rakenteet, joita tarvitaan radan vakavoittamiseen, raiteen kannattamiseen ja veden poisjohtamiseen
- liikenteen hoitamiseen tarvittavat turvalaitteet ja sähköistyksen vaatimat rakenteet ja laitteet.

Koulutuslaitos on pätevöittävää koulutusta antava opetuslaitos.

Radan rakenteisiin liittyvät muut määritelmät on esitetty Ratateknisissä määräyksissä ja ohjeissa (RAMO).

4 PÄTEVYYDEN SEURANTA

Ratatyöntekijällä on valvontaa varten oltava mukanaan pätevyyskortti, johon on luotettavalla tavalla merkitty

- yrityksen nimi
- työntekijän nimi
- henkilönumero tai syntymäaika
- pätevyystunnukset.

Työnantajan on huolehdittava pätevyyden voimassaolon seurannasta ja muista pätevyysvaatimuksiin liittyvistä hallinnollisista asioista.

5 KOULUTUSLAITOSTA KOSKEVIA MÄÄRÄYKSIÄ

Koulutuksen päämääränä on oltava töiden suorittaminen

- työturvallisuus huomioiden
- liikenneturvallisesti
- teknisesti oikein
- ympäristönäkökohdat huomioiden.

Koulutuslaitoksen tulee hyväksyttää koulutusohjelmat RHK:lla. Niissä on esitettävä mihin koulutusohjelma antaa pätevyyden, koulutuksen sisältö ja suorituksen hyväksymis-/hylkäämisperusteet. Koulutusohjelmia on noudatettava opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Koulutuslaitos myöntää pätevyydet ja antaa todistuksen. Koulutuslaitoksen tulee säilyttää pätevyyden myöntämiseen liittyvät asiakirjat niiden voimassaoloajan, ylläpitää rekisteriä myöntämistään pätevyyksistä sekä pyydettyä antaa RHK:lle tiedot asiakirjojen ja rekisterin sisällöstä yksilön tietosuojaa säätelevien lakien ja asetusten rajaamassa laajuudessa.

6 YLEISET VAATIMUKSET RATATYÖNTEKIJÖILLE

Liikenneturvallisuustehtävissä toimivan henkilön tulee:

- täyttää julkaisussa "Rautateiden liikenneturvallisuustehtävissä toimivien terveydentilavaatimukset" (TEV) esitetyt ehdot,
- osata suomen kieltä hyvin; työn liikenneturvallisuudesta vastaavalla, ratatyöstä vastaavalla, turvamiehellä ja ratatyötä suorittavalla henkilöllä on oltava yhteinen kommunikointikieli

Ratatyöntekijän on oltava terveydentilaltaan tehtävään sopiva.

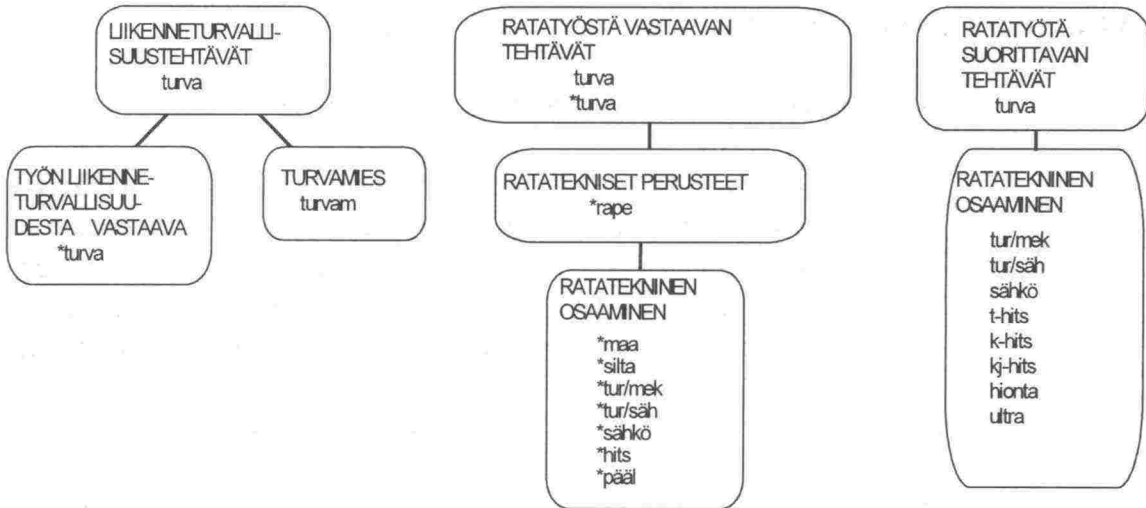
Ratatyöntekijän tulee olla perehdytetty ja opastettu työhönsä työnantajan hyväksymän työnopastusohjelman mukaisesti.

7 PÄTEVYYDEN MUODOSTUMINEN

Ratatöihin vaadittavat pätevyudet muodostuvat yhdestä tai useammasta osatekijästä, joita ovat:

- RHK:n hyväksymän koulutusohjelman hyväksytty suorittaminen
- yleisessä koulutuslaitoksessa hankittu koulutus
- laitteen tai järjestelmän valmistajan antama koulutus
- työkokemuksella hankittu pätevyys.

Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset

Kuva 1. Ratatyöntekijöiltä vaadittavat pätevyyydet.

turva	työturvallisuuspätevyys
*turva	ratatyöpätevyys
turvam	turvamiespätevyys
*rape	ratatekniset perusteet
*maa	maarakennuspätevyys
*silta	sillanrakennuspätevyys
*tur/mek	mekaanisten turvalaitetöiden vastaavan pätevyys
*tur/säh	sähköisistä turvalaitetöistä vastaavan pätevyys
*sähkö	radan sähkötöistä vastaavan pätevyys
*pääl	päällysrakennetöistä vastaavan pätevyys
tur/mek	mekaanisten turvalaitetöiden työpätevyys
tur/säh	sähköisten turvalaitetöiden työpätevyys
sähkö	sähkötyöpätevyys
t-hits	termiittihitsauspätevyys
k-hits	kunnostushitsauspätevyys
kj-hits	kaarijatkoshitsauspätevyys
hionta	hiontapätevyys
ultra	kiskomateriaalin ultraäänitarkastajapätevyys

Kuvassa 1 on esitetty ratatyöntekijöiltä vaadittavat pätevyyydet. Pätevyyksien tunnukset on esitettävä pätevyyskortissa.

Pätevyyydet ovat voimassa toistaiseksi, ellei voimassaoloaikaa ole erikseen rajoitettu.

8 TYÖ- JA LIIKENNETURVALLISUUSPÄTEVYYDET

8.1 Työturvallisuuspätevyys (turva)

Soveltamisala

Työturvallisuuspätevyys vaaditaan henkilöltä, joka suorittaa ratatyötä ratatyöulottuman (RATU) sisällä. Pätevyys vaaditaan myös niiltä, jotka liikkuvat tai joiden ohjaamat koneet tai niiden osat ovat tai voivat joutua liikenteenalaisen raiteen aukean tilan ulottuman (ATU) sisäpuolelle. Pätevyyttä ei vaadita, jos työskentely liittyy rautatieonnettomuuden raivaus- tai pelastustöihin.

Koulutuksen sisältö

Koulutuksessa käsitellään junaliikenteen ja sähköistetyn rautatien aiheuttamia vaaratekijöitä ja niiden välttämistä ratatöissä sekä muita mahdollisia, työssä esille tulevia vaaratekijöitä työturvallisuusmääräysten mukaisesti.

Kertauskoulutus

Työnantaja vastaa kertauskoulutuksen järjestämisestä.

8.2 Laiturien kunnossapitotyöt

Laitureiden kunnossapitotöihin liittyvistä menettelyistä on määrätty erikseen.

8.3 Turvamiespätevyys (turvam)

Soveltamisala

Turvamiespätevyys vaaditaan henkilöltä, joka työskentelee turvamiestehtävissä.

Koulutuksen sisältö

Turvamiespätevän tulee osata turvata ratatyöntekijät ratatyömaalla, turvata liikenne työmaalla ja tuntea turvamiestehtäviin liittyvät menettelyt.

Perusvaatimus

Turvamiespätevän on oltava työturvallisuuspätevä (turva) ja täyttää tehtävän edellyttämät terveydentilavaatimukset.

Kertauskoulutus

Kertauskoulutus kolmen (3) vuoden välein Turvamieskoulutuksen kertauskoulutusohjelman mukaisesti.

8.4 Ratatyöpätevyys (*turva)

Soveltamisala

Ratatyöpätevyys edellytetään työn liikenneturvallisuudesta ja ratatyöstä vastaavalta henkilöltä. Ratatyöstä vastaavalla tulee olla suoritettuna ratatyöpätevyys (*turva), vaikka henkilö ei terveydentilaltaan täyttäisikään liikenneturvallisuustehtävissä toimivien terveydentilavaatimuksia (TEV).

Koulutuksen sisältö

Ratatyöpätevyys edellyttää osallistumista koulutukseen, jossa käsitellään junaliikenteen ja sähköistetyin rautatien aiheuttamia vaaratekijöitä ja niiden välttämistä ratatöissä sekä muita mahdollisia, työssä esille tulevia vaaratekijöitä työturvallisuusmääräysten mukaisesti.

Ratatyöpätevyys edellyttää seuraavien asiakokonaisuuksien hallintaa

- ratatyöilmoitukseen (RT-ilmoitus) liittyvät menettelyt
- viikkovaroitusta koskevat menettelyt
- raide- tai junasuoritusvälivarauksen pyytäminen
- jännitekatkomenettely
- opasteiden tulkitseminen ja antaminen
- ratatyömaaliikenteen turvaaminen
- ratatyöyksikköä avustavat liikenneturvallisuustehtävät

Perusvaatimus

Ratatyöpätevällä henkilöllä on oltava työturvallisuuspätevyys (turva) ja hänen tulee täyttää tehtävän edellyttämät terveydentilavaatimukset.

Kertauskoulutus

Junaturvallisuuden kertaus- ja täydennyskoulutusohjelman mukaisesti.

9 AMMATILLISET PÄTEVYYDET

9.1 Ratatekniset perusteet (*rape)

Soveltamisala

Ratatyöstä vastaavalla tulee olla suoritettuna ratatekniset perusteet (*rape).

Koulutuksen sisältö

Ratatekniset perusteet -koulutuksen suorittaneelta edellytetään seuraavien asiakokonaisuuksien hallintaa:

- perustiedot ratatekniikasta
- perustiedot rautatieliikenteen ja -kaluston ominaispiirteistä
- ratateknisten ohjeiden ja määräysten tunteminen
- perustiedot turvalaitetekniikasta ja sähköratalaitteista

- perustiedot radan kunnossapito- ja radan tarkastusjärjestelmästä
- ympäristön huomioiminen ratatöissä
- työturvallisuusmääräysten huomioiminen ratatöissä
- ratatöille ominaiset työmenetelmät ja liikenteen alaisen rakentamisen erityispiirteet
- radan rakenteissa käytettävät materiaalit ja niille asetetut erityisvaatimukset
- perustiedot ratatyökoneista.

Perusvaatimus

Ratatyöstä vastaavalla pitää olla suoritettuna ratatyöpätevyys (*turva), vaikka henkilö ei terveydentilaltaan täyttäisikään rautateiden liikenneturvallisuustehtävissä toimivien terveydentilavaatimuksia.

9.2 Päälysrakennepätevyys (*pääl)

Soveltamisala

Päälysrakennepätevyys edellytetään radan päälysrakennetöistä vastaavalta ja päälysrakenteen kunnon ja liikennöimiskelpoisuuden arviointia tekevältä henkilöltä.

Koulutuksen sisältö

Päälysrakennetöistä vastaavan on tunnettava radan päälysrakennetta koskevat määräykset ja ohjeet. Pätevyyden edellytyksenä on perustiedot raiteesta ja sen komponenteista, tukikerroksesta, raiteen geometriasta sekä päälysrakenteen merkityksestä liikenneturvallisuudelle.

Päälysrakennepätevän on ymmärrettävä raiteen ja liikkuvan kaluston vuorovaikutukseen liittyvät asiat sekä tunnettava päälysrakenteen fysikaaliset ominaisuudet ja sallitut työmenetelmät sekä rakenneosien, tukikerroksen ja geometrian kunnossapitotoimenpiteet.

Päälysrakennepätevän on tunnettava vaihteiden rakenneosat ja varusteet, asennuksen osalta asennusta edeltävät työt asennuspaikalla, vaihteiden oikea nosto- ja käsittelytapa, paikoilleen lasku ja sen jälkeiset työt sekä rakenneosien, tukikerroksen ja geometrian kunnossapitotoimenpiteet.

Päälysrakenteeseen kuuluvien ratalaitteiden käsittelyssä on huomioitava niihin liittyvät turvalaite- ja sähköratatyöntekijöitä koskevat määräykset.

Perusvaatimus

Vähintään teknikkotason tutkinto, ratatyöpätevyys (*turva) ja ratateknisten perusteiden suorittaminen (*rape).

Työkokemus

Vähintään kahden (2) vuoden monipuolinen työkokemus raiteen ja tukikerroksen rakennus- tai kunnossapitotöistä, mistä vähintään yhden (1) vuoden työkokemus jatkuvakiskoraiteen rakennus- tai kunnossapitotöistä sekä osallistuminen vähintään yhden vaihteen asennukseen.

9.3 Maarakennuspätevyys (*maa)**Soveltamisala**

Maarakennuspätevyyttä edellytetään rautatien maarakennustöistä vastaavalta henkilöltä.

Koulutuksen sisältö

Maarakennuspätevän on tunnettava rautateiden maarakennusohjeet ja määräykset. Henkilön on tarvittaessa kyettävä arvioimaan, onko maarakennustyöalainen tai sen vaikutuspiirissä oleva raide liikennöimiskelpoinen.

Perusvaatimus

Vähintään rakennusalan teknikon tutkinto, ratatyöpätevyys (*turva) ja ratateknisten perusteiden suorittaminen (*rape).

Työkokemus

Vähintään kahden (2) vuoden työkokemus maarakennustöistä.

9.4 Sillanrakennuspätevyys (*silta)**Soveltamisala**

Sillanrakennuspätevyys edellytetään rautatiesiltatöistä ja sillan alusrakennuksista vastaavalta ja sillan vuositarkastuksia tekevältä henkilöltä.

Koulutuksen sisältö

Rautatiesiltatöitä suorittavien ja niistä vastaavien henkilöiden on tunnettava rautatiesiltoja koskevat määräykset ja ohjeet.

Perusvaatimus

Vähintään rakennusalan teknikkotutkinto, ratatyöpätevyys (*turva) ja rata tekniset perusteet (*rape).

Työkokemus

Vähintään kahden (2) vuoden työkokemus siltakohteiden rakennus- tai kunnossapitotöistä.

9.5 Hitsausmestaripätevyys (*hits)

Soveltamisala

Hitsausmestaripätevyys edellytetään radan päällysrakenteen hitsaustöistä vastaavalta henkilöltä.

Koulutuksen sisältö

Hitsausmestaripätevän on tunnettava kiskoja sekä muuta päällysrakennetta koskevat määräykset ja ohjeet. Lisäksi henkilön tulee tuntea päällysrakennehitsausmenetelmät.

Perusvaatimus

Vähintään teknikkotason tutkinto rakennus-, kone- tai metallitekniikan alalta, ratatyöpätevyys (*turva), ratatekniset perusteet (*rape) ja päällysrakennepätevyys (*pääl).

9.6 Hitsauspätevydet (t-hits, k-hits, kj-hits, hionta)

Soveltamisala

Hitsauspätevyksiä edellytetään radan päällysrakenteeseen liittyvissä lämpökäsittelyä vaativissa töissä ja eristysjatkostöissä.

Koulutuksen sisältö

Hitsauspätevän on tunnettava kiskojen hitsaustekniset ominaisuudet. Pätevyudet on tarkemmin kuvattu RHK:n antamassa määräyksessä 538/622/97. Hitsauspätevyksiä ovat termiittihitsauspätevyys (**t-hits**), kunnostushitsauspätevyys (**k-hits**), kaarijatkoshitsauspätevyys (**kj-hits**) ja hiontapätevyys (**hionta**).

Voimassaoloaika

RHK:n antaman määräyksen 538/622/97 mukaisesti.

9.7 Kiskomateriaalin ultraäänitarkastajapätevyys (ultra)

Soveltamisala

Kiskomateriaalin ultraäänitarkastajan pätevyys edellytetään kiskoja ja vaihteenosien ultraäänitarkastusta suorittavalta henkilöltä.

Koulutuksen sisältö

Kiskomateriaalin ultraäänitarkastajapätevän on tunnettava kiskovikoihin liittyvät määräykset ja ohjeet sekä osoitettava ultraäänitarkastuksen osaaminen käytännössä.

Työkokemus

Vähintään kuuden (6) kuukauden valvottu työkokemus kiskomateriaalin ultraäänitarkastuksesta.

Voimassaoloaika

Pätevyys säilyy voimassa 5 vuotta, mikäli henkilö suorittaa ultraäänitarkastuksia säännöllisesti ja työskentelyssä ei ole yli kahden (2) vuoden taukoa.

9.8 Mekaanisten turvalaitetöiden vastaavan pätevyys (*tur/mek)**Soveltamisala**

Mekaanisten turvalaitetöiden vastaavan pätevyys edellytetään mekaanisista turvalaitetöistä vastaavalta henkilöltä.

Mekaanisilla turvalaitetoilla tarkoitetaan asetinlaitteiden, vaihde- ja opastinturvalaitosten sekä tievaroitus- ja laskumäkilaitteiden mekaanisten osien toimintaan tai luotettavuuteen vaikuttavia töitä.

Ratalaitteiden perustusten rakentamisessa noudatetaan maarakennustöiden pätevyysvaatimuksia. Muun kuin käytössä olevan mekaanisen turvalaitteen rakenteilla olevan osan kunnossapito- tai asennustyöstä saa vastata myös laitteen tai laitteiston valmistajan tai tämän valtuuttaman tahon edustaja, mikäli laite tai laitteisto on poistettu käytöstä ja työn jälkeen sen toiminnan tarkastaa ja käyttöönottaa mekaanisista turvalaitetöistä vastaava henkilö.

Koulutuksen sisältö

Mekaanisten turvalaitetöiden vastaavan henkilön on tunnettava rautatieturvalaitteita koskevat määräykset ja ohjeet sekä suorittamiensa töiden vaikutus liikenteeseen ja turvalaitteiden toimintaan.

Perusvaatimus

Vähintään teknikon tutkinto rakennus-, kone- tai metallitekniikan alalta, ratatyöpätevyys (*turva) ja ratatekniikan perusteet (*rape).

Työkokemus

Yhden (1) vuoden työkokemus rautateiden turvalaitteiden suunnittelusta, kunnossapidosta tai asennuksesta.

Voimassaolo

Pätevyys säilyy voimassa, mikäli henkilö työskentelee säännöllisesti rautatieturvalaitealalla ja työskentelyssä ei ole yli yhden (1) vuoden taukoa.

9.9 Mekaanisten turvalaitteiden työpätevyys (tur/mek)

Soveltamisala

Mekaanisten turvalaitteiden työpätevyys edellytetään mekaanisia turvalaitteita suorittavalta henkilöltä.

Mekaanisilla turvalaitteilla tarkoitetaan asetinlaitteiden, vaihde- ja opastinturvalaitosten sekä tievaroitus- ja laskumäkilaitteiden mekaanisten osien toimintaan tai luotettavuuteen vaikuttavia töitä.

Ratalaitteiden perustusten rakentamisessa noudatetaan maarakennustöiden pätevyysvaatimuksia. Muun kuin käytössä olevan mekaanisen turvalaitteen rakenteilla olevan osan kunnossapito- tai asennustyötä saa suorittaa myös laitteen tai laitteiston valmistajan tai tämän valtuuttaman tahon edustaja, mikäli laite tai laitteisto on poistettu käytöstä ja työn jälkeen sen toiminnan tarkastaa ja käyttöönottaa mekaanisista turvalaitteista vastaava henkilö.

Koulutuksen sisältö

Mekaanisia turvalaitteita suorittavan henkilön on tunnettava rautatieturvalaitteita koskevat määräykset ja ohjeet sekä suorittamiensa töiden vaikutus liikenteeseen ja turvalaitteiden toimintaan.

Perusvaatimus

Vähintään yleisen ammattikoulun tai vastaavantasoisen, julkisessa valvonnassa olevan laitoksen koulutusohjelman suorittaminen kone- tai metalliteknikan alalta.

Työkokemus

Vähintään yksi (1) vuosi valvottua harjoittelua rautateiden mekaanisten turvalaitteiden asennuksessa tai kunnossapidossa.

Voimassaolo

Pätevyys säilyy voimassa, mikäli henkilö työskentelee rautatieturvalaitteialalla säännöllisesti ja työskentelyssä ei ole yli yhden (1) vuoden taukoa.

9.10 Sähköisistä turvalaitteista vastaavan pätevyys (*tur/säh)

Soveltamisala

Sähköisistä turvalaitteista vastaavan pätevyys edellytetään sähköisistä turvalaitteista vastaavalta henkilöltä.

Sähköisillä turvalaitteilla tarkoitetaan vaihteiden, asetin-, suojustus-, kauko-ohjaus-, kulunvalvonta-, käytönvalvonta-, tievaroitus- ja laskumäkilaitteiden sähkölaitejärjestelmien toimintaan tai luotettavuuteen vaikuttavia töitä. Muun kuin käytössä olevan turvalaitteen rakenteilla olevan osan kunnossapito- tai asennustöistä saa vastata myös laitteen tai laitteiston

valmistajan tai tämän valtuuttaman tahon edustaja, mikäli laite tai laitteisto on poistettu käytöstä ja työn jälkeen sen toiminnan tarkastaa ja käyttöönottaa sähköisistä turvalaitetöistä vastaava henkilö.

Koulutuksen sisältö

Sähköisistä turvalaitetöistä vastaavan henkilön on tunnettava turvalaitteita koskevat määräykset ja ohjeet sekä suorittamiensa töiden vaikutus liikenteeseen ja turvalaitteiden toimintaan.

Perusvaatimus

Vähintään teknikon tutkinto elektroniikan, automaatio-, sähkö- tai tietotekniikan alalta, ratatyöpätevyys (*turva) sekä ratatekniikan perusteet (*rape).

Työkokemus

Vähintään yhden (1) vuoden työkokemus rautateiden turvalaitteiden suunnittelusta, kunnossapidosta tai asennuksesta. Kunnossapidossa ja vian korjauksessa vaaditaan ”Turvalaitteiden yleiset kunnossapitomääräykset, RHK 713/732/98” -mukainen työkokemus.

Voimassaolo

Pätevyys säilyy voimassa, mikäli henkilö työskentelee turvalaitealalla säännöllisesti ja työskentelyssä ei ole yli yhden (1) vuoden taukoa.

9.11 Sähköisten turvalaitetöiden työpätevyys (tur/säh)**Soveltamisala**

Sähköisten turvalaitetöiden työpätevyys edellytetään henkilöltä, joka tekee sähköisiä turvalaitetöitä.

Sähköisillä turvalaitetöillä tarkoitetaan vaihteiden, asetin-, suojastus-, kauko-ohjaus-, kulunvalvonta-, käytönvalvonta-, tievaroitus- ja laskumäkilaitteiden sähkölaitejärjestelmien toimintaan tai luotettavuuteen vaikuttavia töitä. Muun kuin käytössä olevan turvalaitteen rakenteilla olevan osan kunnossapito- tai asennustöitä saa suorittaa myös laitteen tai laitteiston valmistajan tai tämän valtuuttaman tahon edustaja, mikäli laite tai laitteisto on poistettu käytöstä ja työn jälkeen sen toiminnan tarkastaa ja käyttöönottaa sähköisistä turvalaitetöistä vastaava henkilö.

Koulutuksen sisältö

Sähköisiä turvalaitetöitä suorittavan henkilön on tunnettava turvalaitteita koskevat määräykset ja ohjeet sekä suorittamiensa töiden vaikutus liikenteeseen ja turvalaitteiden toimintaan.

Perusvaatimus

Vähintään yleisen ammattikoulun tai vastaavantasaisen, julkisessa valvonnassa olevan laitoksen koulutusohjelman suorittaminen elektroniikan, automaation, sähkö- tai tietotekniikan alalta.

Työkokemus

Vähintään yhden (1) vuoden valvottu harjoittelu rautateiden turvalaitteiden tai turvalaitejärjestelmien asennuksessa tai kunnossapidossa. Kunnossapidossa ja vian korjauksessa vaaditaan RHK:n antaman ”Turvalaitteiden yleiset kunnossapitomääräykset, RHK 713/732/98” - mukainen työkokemus.

Voimassaolo

Pätevyys säilyy voimassa, mikäli henkilö työskentelee turvalaitealalla säännöllisesti ja työskentelyssä ei ole yli yhden (1) vuoden taukoa.

9.12 Radan sähkötöistä vastaavan pätevyys (*sähkö)**Soveltamisala**

Radan sähkötöistä vastaavan pätevyys edellytetään radan sähkötöistä vastaavalta henkilöltä.

Radan sähkötöillä tarkoitetaan sähkörata-, valaistus- ja vaihdelämmityslaitteiden sekä turvalaitteiden energiansyöttölaitteiden toimintaan tai luotettavuuteen vaikuttavia töitä. Ratalaitteiden perustusten rakentamisessa noudatetaan maarakennustöiden pätevyysvaatimuksia.

Koulutuksen sisältö

Radan sähkötöistä vastaavan henkilön on tunnettava sähköratalaitteita koskevat määräykset ja ohjeet.

Perusvaatimus

”Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös sähköalan töistä” -mukainen pätevyys, ratatyöpätevyys (*turva) ja ratatekniikan perusteet (*rape).

Työkokemus

Vähintään yhden (1) vuoden työkokemus rautateiden sähkötöistä.

9.13 Sähkötyöpätevyys (sähkö)

Soveltamisala

Sähkötyöpätevyys edellytetään radan sähkötöitä suorittavalta henkilöltä.

Radan sähkötöillä tarkoitetaan sähkörata-, valaistus- ja vaihdelämmityslaitteiden sekä turvalaitteiden energiansyöttölaitteiden toimintaan tai luotettavuuteen vaikuttavia töitä. Ratalaitteiden perustusten rakentamisessa noudetaan maarakennustöiden pätevyysvaatimuksia.

Koulutuksen sisältö

Sähkötyöpätevän on tunnettava sähköratalaitteita koskevat määräykset ja ohjeet.

Perusvaatimus

”Kauppa- ja teollisuusministeriön päätös sähköalan töistä” -mukainen pätevyys.

10 MUITA MÄÄRÄYKSIÄ

RHK päättää tapauskohtaisesti ulkomailla hankitun ratatyöpätevyyden voimassaolosta Suomessa.

11 VALVONTA

RHK valvoo näiden määräysten noudattamista. Pätevyysvaatimusten valvontaveivoite on RHK:n lisäksi omalta osaltaan liikenteenohjauksella, radan kunnossapitäjällä, ratatyöntekijöiden työnantajalla, työn liikenneturvallisuudesta vastaavalla ja ratatyöstä vastaavalla.

12 POIKKEUSLUVAT

RHK voi erityisen syyn perusteella hakemuksesta myöntää poikkeusluvan näistä määräyksistä.

13 TYÖKOKEMUKSEN PERUSTEELLA MYÖNNETYT POIKKEUKSET PERUSVAATIMUKSIIN

Perusvaatimuksissa edellytetty yleisessä oppilaitoksessa hankittu tutkinto voidaan korvata tapauskohtaisen harkinnan perusteella työkokemuksella. Työkokemusta tulee olla soveltamisalalta yli viisi vuotta. Korvaava työkokemus tulee anoa erikseen RHK:lta.

14 ENNEN RATATYÖNTEKIJÖIDEN PÄTEVYYSVAATIMUSTEN VOIMAANTULOJA HANKITTUJEN PÄTEVYYKSIEN KORVAAVUUS

RHK päättää ennen ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimusten voimaantuloa hankittujen pätevyysvaatimusten korvaavuudesta. Korvaavuudet on esitetty liitteessä 2.

15 PÄTEVYYKSIEN KÄYTTÖÖNOTTO

Kaikki pätevyysvaatimukset otetaan käyttöön 1.1.2001.

Pätevyysvaatimukset otetaan käyttöön seuraavan siirtymäaikataulun mukaisesti.

Käytössä olevat pätevyysvaatimukset:

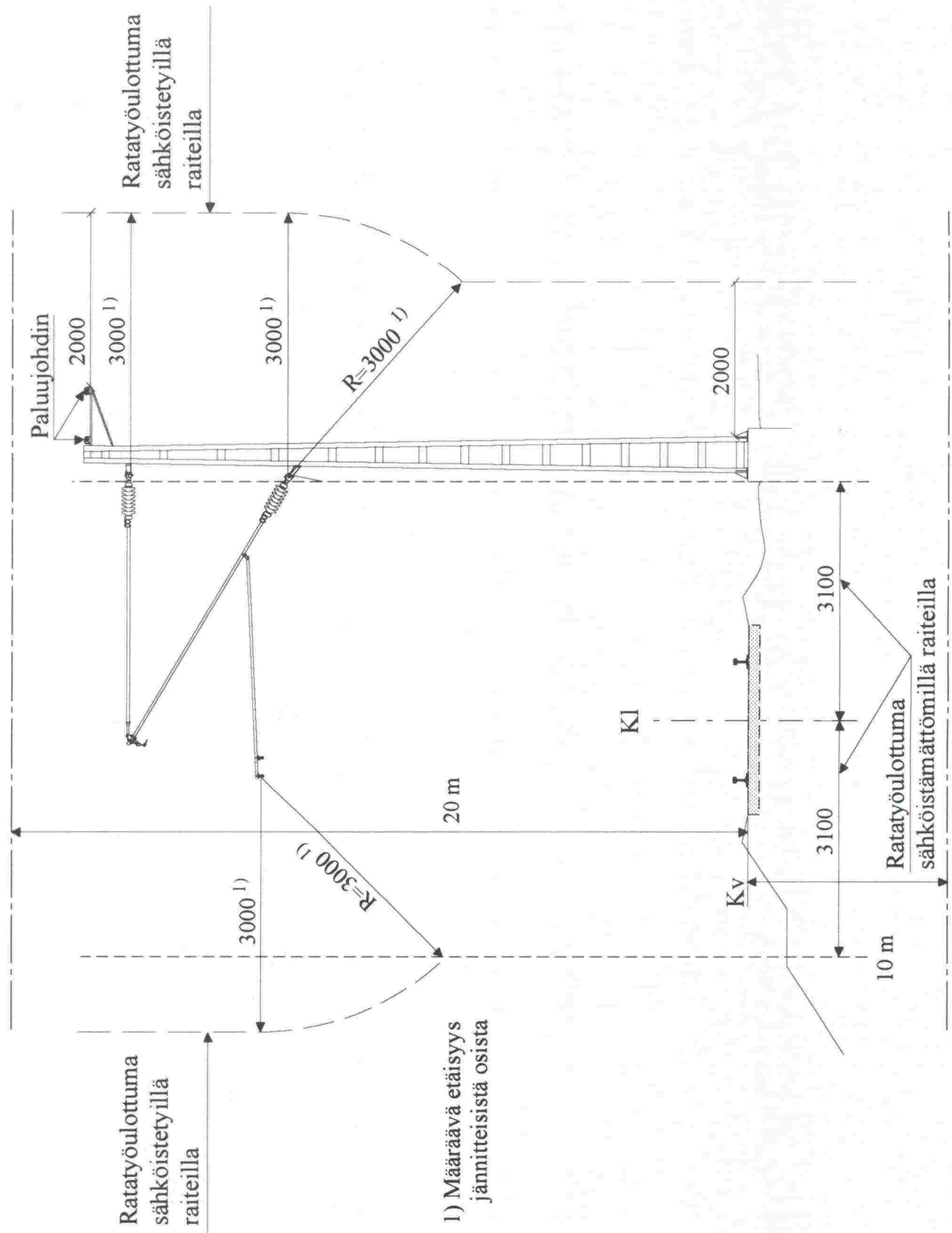
- Hitsauspätevyysvaatimukset (t-hits, k-hits, kj-hits, hionta)
- Kiskomateriaalin ultraäänitarkastajanpätevyys (ultra)
- Työturvallisuuspätevyys (turva)
- Turvamiespätevyys (turvam)
- Ratatyöpätevyys (*turva)
- Ratatekniset perusteet (*rape)
- Päällysrakennepätevyys (*pääll)
- Radan sähkötoimista vastaavan pätevyys (*sähkö)
- Sähkötyöpätevyys (sähkö)

1.6.2000 käyttöön otetaan Sillanrakennuspätevyys (*silta).

1.1.2001 käyttöön otetaan:

- Hitsausmestari (*hits)
- Maarakennuspätevyys (*maa)
- Mekaanisten turvalaitteiden vastaavan pätevyys (*tur/mek)
- Mekaanisten turvalaitteiden työpätevyys (tur/mek)
- Sähkötoimista turvalaitteista vastaavan pätevyys (*tur/säh)
- Sähkötoimisten turvalaitteiden työpätevyys (tur/säh)

RATATYÖULOTTUMA SÄHKÖISTETTYILLÄ JA SÄHKÖISTÄMÄTTÖMILLÄ RAITEILLA

KORVAAVAT KOULUTUSOHJELMAT

Pätevyys (lyhenne)	Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset				Korvaava koulutusohjelma ja työkokemus	
	RHK:n hyväksymä Koulutusohjelma (koulutusohjelman koodi), <i>Kertauskoulutusohjelma</i>	Perusvaatimus	Työkokemus	Voinassaolo-aika	Koulutusohjelma, nro (koulutusohjelman koodi), päivämäärä, jonka jälkeen suoritettua koulutusohjelmaa ei hyväksytä	Työkokemus
Työturvallisuuspätevyys (turva)	Radalla työskentelevien työturvallisuus (18001)	-	-	Ylläpidetään työnantajan kertauskoulutuksella	Yleinen sähkötaturvallisuus-koulutus 25405 (280), Junaturvallisuuskoulutus sähköalueiden ja sähköasennuskeskuksen henkilöstölle, Oy VR-Rata Ab:n Perehdyttämiskoulutus, Sähköradat Oy:n: Hätäensiapu, sähkötyöturvallisuus ja sähköalamääräykset kurssi, Sähköradat Oy:n: Oppisopimuskoulutus, Elskyddsföreskrifter för arbete i och invid elektrifierade järnvägsspår BVF 052, Elsäkerhetsledare vid entreprenörsarbete BEENTPÅ, Trafiksäkerhet, tillsynsman vid E- och A-arbete, vägvakt, Allmän elektrisk behörighet BELSPAB 1.1.1999	-

Pätevyys (lyhenne)	Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset				Korvaava koulutusohjelma ja työkokemus	
	RHK:n hyväksymä Koulutusohjelma (koulutusohjelman koodi), Kertauskoulutusohjelma	Perusvaatimus	Työkokemus	Voimassaolo-aika	Koulutusohjelma, nro (koulutusohjelman koodi), päivämäärä, jonka jälkeen suoritettua koulutusohjelmaa ei hyväksytä	Työkokemus
Turvamiespätevyys (turvam)	Turvamies (55000), Turvamieskoulutuksen kertauskoulutusohjelma (57500)	turva	-	3 v	Turvamieskoulutus (erillinen) 55000 (164), Turvamieskoulutus (sis Rataperuskurssiin) 55 001 (165), Sähköalueen turvahenkilökoulutus 50093 1.1.1999	-
Ratatyöpätevyys (*turva)	Radanrakennusurakoitsijoiden junaturvallisuuskurssin koulutusohjelma (25008), Työkonekuljettajien vetoyksikkökoulutus (11210), Junaturvallisuuden kertaus- ja täydennyskoulutusohjelma	turva	-	3 v	Mekaniikkakurssi 14 116, Opastinasentajakurssi 14 440 (014), Raidemieskoulutus 14115, Rataesimiestutkinto 14220, Ratatutkinto (161), Ratatekninen tutkinto 14330, Rakennusmestaritutkinto (163), Junaturvallisuuskoulutus sähköalueiden ja sähköasennuskeskuksen henkilöstölle, Ratatekninen kurssi; Junaturvallisuus 14 331, Pienkaluston kuljettajakurssi (Het 440/140/82) 11220 1.1.1999	-

Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset					Korvaava koulutusohjelma ja työkokemus	
Pätevyys (lyhenne)	RHK:n hyväksymä Koulutusohjelma (koulutusohjelman koodi), Kertauskoulutusohjelma	Perusvaatimus	Työkokemus	Voimassaolo-aika	Koulutusohjelma, nro (koulutusohjelman koodi), päivämäärä, jonka jälkeen suoritettua koulutusohjelmaa ei hyväksytä	Työkokemus
Ratatekninen pätevyys (*rape)	Ratatekninen peruskoulutus (14111), NBIU-kurssi, NEIU-kurssi	-	-	Toistaiseksi	Mekanikkakurssi 14 116, Opastinasentajakurssi 14 440 (014), Raidemieskoulutus 14115, Rataesimiestutkinto 14220, Ratakurssi 161, Rataperuskurssi 14110 (160), Ratatekninen tutkinto 14330, Rakennusmestaritutkinto (163), Ratatekninen kurssi, Ratateknikka 14332, Pienkaluston kuljettajakurssi (Het 440/140/82) 11220 Kontaktledningsprojektering för ingerjörer BEIÖKTLP 1.1.1999	-
Päällysrakennepätevyys (*pääl)	Päällysrakennepätevyden koulutusohjelma (14400)	Teknikko (myös ns. työtekniikko), *rape ja *turva	Päällysrakennetyökokemus 2 v, josta 1 v jatkuvakiskoraidetekemusta, osallistuminen yhden vaihteen asennukseen	Toistaiseksi	Mekanikkakurssi 14 116, Raidemieskoulutus 14115, Rataesimiestutkinto 14220, Ratatutkinto 161, Ratakurssi Ratatekninen tutkinto 14330, Rakennusmestaritutkinto (163), Ratatekninen kurssi, Ratateknikka 14332 1.1.2000	Työkokemus 4 v, josta 2 v jatkuvakiskoraidetekemusta, osallistuminen kahden vaihteen asennukseen
Hitsauspätevydet Termittihitsauspätevyys (t-hits)	Jatkokoulutus termittijatkoshitsauksen (55240)	k-hits	-	2 v ilman 6 kk taukoa	Jatkokoulutus termittijatkoshitsaukseen 55240	-
Kaarijatkoshitsauspätevyys (ki-hits)	Jatkokoulutus kaarijatkoshitsaukseen (55210)	k-hits	-	2 v ilman 6 kk taukoa	Jatkokoulutus kaarijatkoshitsaukseen 55210	-

	Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset					Korvaava koulutusohjelma ja työkokemus	
Pätevyys (lyhenne)	RHK:n hyväksymä Koulutusohjelma (koulutusohjelman koodi), <i>Kertauskoulutusohjelma</i>	Perusvaatimus	Työkokemus	Voimassaolo-aika	Koulutusohjelma, nro (koulutusohjelman koodi), päivämäärä, jonka jälkeen suoritettua koulutusohjelmaa ei hyväksytä	Työkokemus	
Kunnossapitohitsauspätevyys (k-hits)	Peruskoulutus kunnossapitohitsaukseen (55200)	-	-	2 v ilman 6 kk taukoa	Peruskoulutus kunnossapitohitsaukseen (55200)	-	
Hiontapätevyys (hionta)	Koulutus hiontatöihin ilman hitsaajapätevyyttä (59999)	-	-	Toistaiseksi	Koulutus hiontatöihin ilman hitsaajapätevyyttä 59999	-	
Sillanrakennuspätevyys (*silta)	Sillaturssin koulutusohjelma (14401)	Teknikko, *rape ja *turva	2 v	Toistaiseksi	-	-	
Sähköisten turvalaitteiden vastaavan pätevyys; kunnossapitotyöt	Turvalaitteiden yleiset kunnossapitomääräykset (RHK 713/732/98)						
Sähköisten turvalaitteiden vastaavan pätevyys (*tur/säh)	Turvalaitteperurssin (sähkö) koulutusohjelma (13700)	Vähintään teknikon tutkinto, *rape ja *turva	1 v	Toistaiseksi jos ei yli vuoden pituista taukoa työskentelyssä	Sähköperurssi turvalaitetekniikassa koodi: 13112 1.9.1999	2 v	
Sähköisten turvalaitteiden työpätevyys; kunnossapitotyöt	Turvalaitteiden yleiset kunnossapitomääräykset (RHK 713/732/98)						
Sähköisten turvalaitteiden työpätevyys	Turvalaitteperurssin (sähkö) koulutusohjelma (13700)	Yleinen alan ammatitkoulututkintoja	1 v	Toistaiseksi jos ei yli vuoden pituista taukoa työskentelyssä	Sähköperurssi turvalaitetekniikassa koodi: 13112 1.9.1999	2 v	

Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset						Korvaava koulutusohjelma ja työkokemus	
Pätevyys (lyhenne)	RHK:n hyväksymä Koulutusohjelma (koulutusohjelman koodi), <i>Kertauskoulutusohjelma</i>	Perusvaatimus	Työkokemus	Voimassaolo-aika		Koulutusohjelma, nro (koulutusohjelman koodi), päivämäärä, jonka jälkeen suoritettua koulutusohjelmaa ei hyväksytä	Työkokemus
Radan sähkötoista vastaavan pätevyys (*sähkö)	Sähkörataturssin koulutusohjelma (58200)	KTM päätös, *rape ja *turva	1 v	Toistaiseksi		Ratajohtokurssi 40 290, Rautateiden sähköistyskoulutus 1993, Sähköradat OY:n oppisopimuskoulutus, Elsäkerhetsledare vid entreprenörsarbete BEENTPÅ, Elarbetsansvarig/kopplingsledare för BV hsp.anl. under 50 kV BEELAK, Kontaktledningsprojektering för ingångörer BEIÖKTLP 1.1.2000	2 v
Sähkötyöpätevyys (sähkö)	Sähkörataturssin koulutusohjelma (58200)	KTM päätös	-	Toistaiseksi		Ratajohtokurssi 40 290, Rautateiden sähköistyskoulutus 1993, Sähköradat OY:n oppisopimuskoulutus, Elsäkerhetsledare vid entreprenörsarbete BEENTPÅ, Elarbetsansvarig/kopplingsledare för BV hsp.anl. under 50 kV BEELAK, Kontaktledningsprojektering för ingångörer BEIÖKTLP teori 1.1.2000	2 v

Ratatyöntekijöiden pätevyysvaatimukset						Korvaava koulutusohjelma ja työkokemus	
Pätevyys (lyhenne)	RHK:n hyväksymä Koulutusohjelma (koulutusohjelman koodi), Kertauskoulutusohjelma	Perusvaatimus	Työkokemus	Voimassaolo-aika	Koulutusohjelma, nro (koulutusohjelman koodi), päivämäärä, jonka jälkeen suoritettua koulutusohjelmaa ei hyväksytä	Työkokemus	Työkokemus
Kiskomateriaalin ultraäänitarkastajapätevyys (ultra)	Peruskoulutus kiskojen ultraäänitarkastukseen (55260), Täydennyskoulutus kiskojen ultraäänitarkastukseen (55270)	-	6 kk	5 v, ei yli 2 v taukoa	Perus- ja jatkokurssit: 55260 + 55270	6 kk	
Laiturien kunnossapitotyöt	Turvallisuuskoulutus laiturialueella työskenteleville 21.9.1999 Lumityöt laiturialueella RHK 1706/619/97						

RATAHALLINTOKESKUS
KAIVOKATU 6, PL 185
00101 HELSINKI

TEKNINEN YKSIKKÖ

Lisätietoja: Pasi Leimi, puh. (09) 5840 5184, sähköposti: pasi.leimi@rhk.fi
Jakelu: VR Kirjapaino, puh. (019) 456 4874, faksi (019) 456 4826